

אראנו נפלאות – הקדמה לג'

א. בחירה

(1) לקו"ש ח"י"ט ע' 280 הענ' 47:

1 בד"ה כבוד מלכותך תר"ס (ועד"ז בסה"מ עת"ר ע' קע"ו) שמשו"ז עיקר ענין הבחירה הוא בכחות הנפש, כי
2 בעצם ושורש הנשמה "מה שהיא רוצה ונמשכת לאלקות הוא בדרך ממילא בלי בחירה ורצון" – אבל
3 מהמבואר במקומות שצויינו בהערה הקודמת¹ מוכן, שגם בעצם הנשמה ישנו ענין הבחירה (ואדרבה – שם
4 הוא אמיתית ענין הבחירה), והכוונה בהמאמר שם י"ל שהיא לשלילת אופן הבחירה כמו"ש בדרגא דשכל
5 ומדות.

(2) ד"ה ע"כ קראו לימים האלה פורים, אות ט', מלוקט ה':

6 ענין המס"נ הוא מעצם הנשמה, היינו מצד הבחירה דעצם הנשמה בהעצמות.
7 (שם הע' # 69): בתניא ספי"ח "שאי אפשר כלל לכפור בה' אחד". ומבואר במק"א (ראה סה"מ מלוקט ח"ג
8 ע' כ"ז) דכיון שמס"נ הוא גילוי היחידה שאין כנגדה לעו"ז (בבואה דבבואה לית להו), לכן המס"נ שלו הוא
9 באופן שאינו יכול להיות נפרד ח"ו.

10 אבל מכיון שענין הבחירה הוא "עמוד התורה והמצוה" (רמב"ם הל' תשובה פ"ה ה"ג), והבחירה היא מעיקרי
11 מעלת עבודת האדם (סה"מ תר"ס ע' ח ואילך) – צריך לומר (וראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1340 ואילך ושם בהערה
12 14), דזה שמצד היחידה א"א להיות באופן אחר, אין זה שהיא מוכרחת בזה, אלא שהבחירה שלה
13 בהעצמות היא השוללת שלא יהי' נתינת מקום ואפשרות להיות נפרד ח"ו [וע"ד "להחליפם באומה אחרת איני
14 יכול" (פתיחתא דרות רבה ג. ובכ"מ) וזהו מצד הבחירה שהקב"ה בחר בישראל בבחירתו החפשית].

ב. הכרה בפנימיות הטבע והמשכת האל"ף ב"גולה".

(1) לקו"ש ח"י"ז (תורי-ע"פ' החודש) ע' 152 אות ז':

15 מצד יכולת עצמותו ית', 'בלי גבול' ו"גבול" הם ענין אחד . . (אות ט') . . כיון שבעצם ובשרשם הנס והטבע
16 ענינם אחד, מוכן, שגם כפי שהם באים בהשתלשלות בעולם, היכן שבגילוי הם נראים כהנהגות מנוגדות, הם
17 – בפנימיות – אחד.

18 ענין זה מתבטא גם בכך, שבטבע עצמו נקבעה ה"תכונה" של למעלה מן הטבע; וכמו כן לאידך – ענין הנס
19 קשור גם עם הנהגת הטבע.

20 (אות י"א): . . ההנהגה הנסית אינה "מוגבלת" רק בקו של "נס", המבטא את הבלי גבול של אלקות, אלא יש
21 בה גם את הענין שהנס משנה את הטבע (שהטבע עצמו יצביע על ההנהגה האלקית) . . כלומר, בהנהגה הנסית
22 שלמעלה מן הטבע ישנו "תכונה" של "טבע", כך שאין הנס מושל על הטבע באופן משדד את הטבע, אלא
23 ע"י הנס, הטבע עצמו "מתעלה" עד לדרגה של "למעלה מן הטבע".

24 (הע' 55): ולהעיר מסה"מ תרע"ח (ע' פט) דגם נסים שאינם מלובשים בטבע שבהם מתבטל הטבע, הנה "מה
25 שמתבטל הוא רק באותו הדבר שבו הוא הנס, אבל כללות העולם הוא בקיומו, א"כ ה"ז שבעולם מאיר גילוי
26 אוא"ס שלמעלה מהעולם". וראה בארוכה ד"ה נתת ליראיך תשי"ב, שלכן עי"ז נעשה רוממות הטבע גופא
27 (מכיון שגם בעת הנס כללות הטבע הוא בקיומו).

¹ הכוונה לד"ה כבוד מלכותך שם וסיום המשך תקעו עת"ר ע' י"א.

1 וי"ל דזה שהנס ("אוא"ס שלמעלה מהועלים") מאיר בעולם וטבע, הוא [לא מפני הבל"ג שבו שיכול להתפשט
2 עד למטה מטה, גם בטבע ועולם], כ"א גם] מפני שגם בהבל"ג ונס כלול "טבע" (וגבול) ככפנים. ולכן המשכת
3 בעולם היא באופן שאינו משדר כללות הטבע רק "אותו הדבר שבו הוא הנס", שע"ז נעשה רוממות הטבע.

(2 שיחת אחר"ק תנש"א (אות ד')):

4 מדוע (העלי' דגולה) הוא ענין כזה עיקרי בגאולה, עד שזהו תוכן שמה "גאולה" (גולה בתוספת אל"ף)? ..
5 רוב האותיות של "גאולה" הם הרי "גולה" . . גם ראש התיבה (של גאולה) נשאר גימ"ל של "גולה" !

6 יתירה מזה: בגאולה יפעלו ענינים חדשים ביותר בשינוי מנהגו של עולם (עד הענין העיקרי והיסודי דתחיית
7 המתים, שהוא חידוש במעשי בראשית), א"כ היתכן שמהצב דלעתיד לבוא כולו נקרא בשם כללי: "גאולה"
8 – "גולה" בתוספת אל"ף? !

9 מזה מובן, שכללות הגאולה – גם הענינים הנעלים שבה – קשורה עם העבודה דהכנסת האל"ף דאלופו של
10 עולם ב"גולה" . . (אות ו' שם): זהו תוכן ומהות הגאולה [גם עניני הגאולה שלמעלה מעולם וגלות, השינוי
11 במנהגו של עולם ע"ד תחיית המתים] . . העבודה דהכנסת האל"ף (אלופו של עולם) בגולה, עד שע"ז נעשית
12 גאולה.

(3 ד"ה החודש הזה לכם תשכ"ה (מלוקט ד') אות ד').

13 זה שבניסן דוקא עתידין ליגאל . . כי תכלית הכוונה בהבריאה דתשרי (בראשית ברא) שאז נברא העולם
14 במדידה והגבלה הוא בכדי שע"י העבודה דתומ"צ יהי' בו הגילוי דניסן (החודש הזה לכם) . . אלא שבכדי
15 שתושלם הכוונה שגם בהגבול יהי' גילוי הבל"ג היתה הבריאה בפועל באופן שבגילוי לא הי' נרגש בה הכוונה.
16 שע"ז נברא עולם מוגבל. וע"י מעשינו ועבודתינו ובפרט בזמן הגלות, מתגלה שהפנימיות (הכוונה והתכלית)
17 דהגבול שנברא בתשרי הוא שיהי' בו גילוי הבל"ג . . וזהו בניסן עתידין ליגאל, כי אז יתגלה שגם הגבול
18 דתשרי, פנימיותו הוא הבל"ג דניסן.

19 (אות ח' שם): זה שהתורה מתחלת בבראשית ברא, אף שענין התורה הוא המשכת וגילוי אוא"ס הבל"ג
20 שלמעלה משייכות לעולמות, הוא, כי הכוונה דתורה היא להמשיך גילוי אוא"ס הבל"ג בהגבול דעולמות,²
21 ולכן יש בתורה גם ההגדה דמעשה בראשית בכדי להמשיך הבל"ג דתורה גם בעולם ולעשות ממנו דירה לו
22 ית'. אלא שבכדי שגילוי הבל"ג דתורה יהי' גם בעולם כמו שהוא במציאות (מחוץ להתורה כביכול),
23 לכן פתח בבראשית, שההגדה דמעשה בראשית (ועד"ז הפרשיות שלאח"ז) הוא לפני פרשת החודש, מצוה
24 ראשונה שנצטוו בה ישראל, בכדי שע"י לימוד התורה וקיום המצוות יהי' גילוי הבל"ג דתורה גם בחלק
25 דהעולם כמו שהי' לפני קיום התומ"צ. וכיון דזה שפתח בבראשית הוא בכדי שגילוי הבל"ג דתומ"צ (החודש
26 הזה לכם) יהי' גם בהענין דבראשית כמו שהוא לפני פרשת החודש, נמצא, שבפנימיות הענינים – ההתחלה
27 היא בהחודש הזה לכם, כי הפנימיות דבראשית (שלפני פרשת החודש) הוא החודש הזה לכם.

(4 שיחת שיחת ש"פ צו, תנש"א. אות ט' (סה"ש ח"א ע' 403):

28 הקב"ה ברא את האדם והעולם באופן שישנם שני צדדים: צד הקדושה והצד שכנגד, יצר הטוב. כיון ש"תורה
29 צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב" לכאו"א מישראל, מוכן א"כ ש"צדי" – הצד שלי (הצד דבנ"י) – הוא תורה
30 ומצוות, פסקי דיני התורה איך צריך יהודי להתנהג בעולם (משא"כ לצד שכנגד אין שום שייכות אליו, ועאכו"כ
31 שאין זה הצד שלו).

32 אבל לאידך גיסא הרי זה נקרא "צדי", רק צד שלי (ולא מציאותי, וכיו"ב) – כיון שהקב"ה ברא את העולם
33 (בשם אלקים) כ"צד" בפני עצמו (זה לעומת זה עשה אלקים¹⁰⁷), עולם המעלים ומסתיר על אלקות, תחתונים,
34 עד "תחתון שאין תחתון למטה ממנו בענין הסתר אורו ית", ולא נרגש בו (מצ"ע) שצריכים לציית להוראות

² ע"י לקו"ש ח"כ ע' 3 ואילך (ובכ"מ) שדוקא בפתיחה בבראשית (שהיינו העבודה בעניני רשות וכן גם בהפיכת הרע לטוב שע"י תשובה, כמ"ש שם) מתגלה העצם דישראל.

1 התורה, עד שיתכן שיתנהגו היפך התורה ח"ו. והכוונה בזה היא – שיהפכו את העולם, שגם ה"צד" דעולם
2 מצד ענינו הוא "יסקים" להוראות ופס"ד התורה (ודוקא אז ה"ז נקבע בפנימיות בתחתונים).

3 ועפ"ז יכולה להתעורר השאלה (אפילו בנוגע לדבר של רשות, אפילו לא הצד שכנגד): כיצד יכול יהודי לצאת
4 ולהפוך את ה(חפצא ד)עולם והאנשים בעולם, שהם – מצד ענינם הם – יתנהגו ע"פ הוראות ופס"ד התורה
5 (עד "לכוף את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח") – הוא הרי "נוגע בדבר" בזה, כיון שתורה תלוי'
6 בישראל וניתנה בשביל ישראל (ולכן מחשבתן של ישראל קדמה לתורה), כמ"ש בתורה "צו את בני ישראל",
7 "דבר אל בני"י" (וכיו"ב), והחיות של יהודי תלוי' בתורה (היא חיינו ואורך ימינו) – והשאלה: בהיותו "נוגע
8 בדבר", כיצד יכול הוא לפעול ולעשות דירה לו ית' בתחתונים, מצד ענינם הם?!

9 לכן עשה הקב"ה שיהודי (כפי שירד למטה בעולם כנשמה בגוף) עומד בגלוי כאילו מן הצד, ששייכותו
10 (העצמית) לתורה ומצוות אינה מכריחה אותו ואינה גורמת לנטי' כל שהיא (בגלוי) שיתנהג כך, אלא הדבר
11 נמסר לבחירתו החפשית, שהוא יבחר "ובחרת בחיים" בצד דתומ"צ, ובמילא אין הוא "נוגע בדבר" כלל, כיון
12 שאין הוא מוכרח להתנהג באופן אחד דוקא, יש בו הן צד טוב והן צד שכנגד, ו"זה וזה שופטין" (לא
13 "מושלים", גם לא נפשו האלקית);

14 . . עפ"ז מובן, שכיון ש"צד"י" (שתומ"צ הם הצד שלו) בא (לא כ"נוגע בדבר", אלא) ע"י בחירתו, בהיותו
15 (בחיצוניות) "איש", נשמה בגוף גשמי בעולם – יש בכחו להפוך את העולם ותושבי העולם, שגם הם
16 "יסקימו", לציית להוראות התורה, באופן כזה שזה נקבע אצלם בפנימיות, כיון שזהו בערכם. כך שע"ז יכולה
17 אלקות להמשיך ולהתגלות בכל העולם, באופן של קביעות.

18 (שם בסוף השיחה אות ט"ז): . . לעשות בשלימות את עבודתו של "צד"י", להתמסר לגמרי לצד התורה, כך
19 שזה נעשה "צדי" לגמרי (כך שאין שום מקום לקס"ד של צד נוסף) . .

(5) ד"ה קץ שם לחושך, מאמרים מלוקט ח"ה ע' של"ז:

20 קץ שם לחושך, דזה שיש קץ לחושך הוא מפני ששם לו קץ, אבל מצד עצמו אין לו קץ . . לכן קץ שם לחושך
21 . . הגם שביטול החושך שיהי' לע"ל הוא ע"י שיהי' אז גילוי אור חדש שלמעלה משייכות לעולמות, מ"מ,
22 יהי' העולם כלי גם לאור זה, ועי"ז תושלם הכוונה דדירה לו ית' בתחתונים, שהתחתון (מצד הגדרים שלו) יהי'
23 דירה לו ית', לו לעצמותו.

(6) שיחת שיחת ש"פ צו תנש"א שם, אות י"ב (סה"ש ח"א ע' 408):

24 כיון ש"עולם על מילואו נברא", מובן שאע"פ שעוה"ז נברא בה"א, שישנו הפסק לפני עולם העשוי (ז.א.
25 העלם והסתר המעלים על חיבורו עם העולמות הגבוהים יותר) – אעפ"כ הרי זה על מילואו, באופן כפי
26 שהקב"ה ברא אותו בשם אלקים, שישנו עולם המעלים על אלקות. והעבודה בעולם מתבטאת כ"צד"י" –
27 לבחור שתומ"צ יהיו הצד דבנ"י.

28 לאח"ז ישנה העבודה דק' (דקדושה) – שמגיעים גם במקום זה (שנעשית ע"י החטא), שמאות ה' ייעשה אות
29 ק', שרגלה השמאלי יורד למטה מן השורה, למטה מהמקום שבו ברא הקב"ה את העולם לכתחילה. והכוונה
30 בזה היא – "אשר ברא אלקים לעשות, לתקן", להיות "שותף להקב"ה במעשה בראשית", ולברר גם מקום זה
31 . . שזהו תוכן שלימות העבודה ד"צדי"ק", שהוא ממשיך מ"צד"י" (שתומ"צ הוא הצד שלו) גם בק' למטה מן
32 השורה..

33 (אות י"ד): בזה ניתן גם לבאר את תוכן ה"נס גדול" בשבת הגדול, והקשר עם שבת דוקא:

34 דוקא ע"י הנס ד"למכה מצרים בכוריהם", שהתוקף דלעו"ז עצמו (בכורי מצרים) מכה את מצרים, ארץ מלאה
35 גילולים – הביור דק' (למטה מן השורה) – נפעל ע"י גילוי הכי נעלה דאלקות, למעלה מהנסים שקרו לבנ"י
36 עצמם (או הנסים שהקב"ה עשה). עד שזה מגלה עוד יותר את הכח הנצחי וכח הבלי גבול דאלקות, שמגיע
37 אפילו במקום זה.

38 ולכן נקרא דוקא זה "נס גדול", ודוקא זה נעשה "התחלת הגאולה והנסים" דגאולת מצרים.

1 וענין זה נקבע דוקא בשבת, כיון ששבת קשורה עם הגאולה הנצחית . . ולכן, בשבת שבה קרה ה"נס גדול"
2 ד"למכה מצרים בכוריהם" – ה"ז מהפך את כל השבת, שנעשית "שבת הגדול". [ולכן יש בכח שבת זו לברך
3 גם את חג הפסח].

ג. הנסים של זמן הגאולה

(1) הדרן על הרמב"ם שנת תנש"א, אות ח':

4 בפעולת הלכות התורה בעולם ישנם ב' ענינים: (א) שלימות העולם – שהעולם כולו (כל הפרטים שבו) נעשה
5 כפי התורה; (ב) עליית העולם לדרגא שלמעלה מהעולם – שמשנת מציאות העולם שכל מציאתו אינה אלא
6 מציאות התורה (קיום הלכות התורה).

7 (שם אות ט'): מצד פעולת הלכות התורה בעולם, גם לאחרי שנשלמת הפעולה דכל הלכות התורה שהעולם
8 כולו מתנהג בפועל כפי הוראת התורה, נשאר העולם בגדרי מציאותו, מציאות לעצמו, ובמילא גם מצב העולם
9 בימות המשיח הוא באופן שלא יבטל דבר ממנהגו של עולם.

10 אבל כשמתגלה ה"כלל" דהלכות התורה ופעולתם בעולם (בגמר ושלימות ספר ההלכות), שענינים העיקרי
11 הוא (לא הפעולה בעולם, אלא) חכמתו ורצונו של הקב"ה, ומציאות העולם אינה אלא בשביל קיום הלכות
12 התורה – אזי נעשית שלימות האמיתית שלמעלה מהעולם, ובמילא, ניתוסף גם במצב העולם בימות המשיח
13 שלימות נעלית יותר שהיא שינוי מנהגו של עולם.

14 וענין זה מוסיף הרמב"ם (בקיצור וברמז) בהלכה האחרונה: "לא יהי' שם לא רעב ולא מלחמה . . שהטובה
15 תהי' משופעת הרבה כו'" – שמשנת מציאות העולם באופן שגם מצד עצמו לא יהיו בו ענינים בלתי רצויים
16 (רעב ומלחמה), כי אם ריבוי מופלג של טובה ותענוג. "ולא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד" –
17 שמשנת מציאות העולם עד כדי כך שה"עסק" דכל העולם אינו אלא "לדעת את ה' בלבד". וטעם הדבר, "כי
18 מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" . . היינו, שמתגלה ונרגש בהעולם שכל מציאותו אינה אלא המקום
19 שבו יהי' הקיום דהלכות התורה, שענינים העיקרי הוא חכמתו ורצונו של הקב"ה, "דעה את ה'".

(2) לקו"ש חכ"ג ע' 179 בנוגע לימז"מ:

20 הרמב"ם מדגיש בכמה מקומות שלעת"ל החידוש של הגאולה ועניני' תהי' גם בשייכות לאוה"ע, ובכל
21 המקומות הוא כותב ע"ז כענין בפ"ע – ולא כפרט של הגאולה של ישראל. וכך מובן גם מאדה"ז בתניא³.

ד. שינוי השקפה גם על העבר

(1) ד"ה ויגש אליו יהודה (מאמרים מלוקט ח"ה ע' קל"א) אות ו' (בנוגע לענין התפלה):

22 מבאר בדרוש דהצ"צ . . שבתפלת יחיד, אפשר שההשפעה (מילוי הבקשה) תהי' בהעלם, והמעלה דתפלת
23 ציבור היא שההשפעה היא בגילוי.

24 ולהעיר שבכמה דרושים, מבואר שבתפלת יחיד אפשר שההשפעה תישאר למעלה ולא תומשך למטה, ובדרוש
25 הנ"ל דהצ"צ מבואר שההשפעה (גם בתפלת יחיד) נמשכת למטה, אלא שאפשר שתהי' בהעלם.

26 ויש לומר, דכיון דהבקשה דתפלה היא שתושפע ההשפעה למטה (לרפאות החולים ולברך השנים), לכן, גם
27 כשממשיכים לו ההשפעה שביקש אבל ההשפעה אינה נמשכת למטה, תפלתו היא ברכה לבטלה, ומזה מוכח,
28 שבכל תפלה, גם בתפלת יחיד נמשכת ההשפעה למטה אלא שאפשר שתהי' בהעלם.

³ בנוגע לכללות הביאור בשיחה שם, יש להעיר מלקו"ש חכ"ד ע' 165 הע' 49 שעמלק וכשדים וישמעאלים יתבטלו לגמרי לעת"ל. אך עי"ש בסוף הע' בנוגע לכשדים וישמעאלים, שרק מציאות האומה תתבטל.

1 . . ומוסיף בהמאמר, שההשפעות שנמשכו ע"י כל התפלות, לא רק שישנם בשלימות בהעלם אלא שסוף סוף
2 יהיו גם בגילוי. דכשיתעוררו כל ישראל בתשובה שלימה ויבטלו כל המסכים, יתגלו אז כל ההמשכות דכל
3 התפלות שבמשך כל הדורות.

4 . . כל תפלה דישראל היא העלאת מ"ן שמעוררת וממשכת האור שלמעלה מהשתלשלות לשנות את הנבראים.
5 אלא שההמשכה והשינוי למטה (מילוי הבקשה) שע"י העלאת מ"ן זה הוא בהעלם. וכל שהכוונה והביטול
6 שבתפלה הם בגילוי יותר, מילוי הבקשה הוא בגילוי יותר.

(2) לקו"ש חכ"ט שבת חזון ע' 14 (בנוגע לכל עניני תומ"צ):

7 לשון אדה"ז "תכלית השלימות הזו של ימות המשיח ותחיית המתים שהוא גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי
8 תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות". וכיון שהגילויים ועניני הגאולה באים ע"י "מעשינו ועבודתנו
9 כל זמן משך הגלות", מובן, שהגילויים וענינים הם מן המוכן, הם "כאן" במעשינו ועבודתנו.

10 בעיני בשר לא רואים את זה, אבל צדיקים ונשיאי ישראל שיש להם עיניים בהירות רואים הם בגלות גופא (בין
11 בירידה וחושך הגלות ובין במעשינו ועבודתנו) ענין הגאולה שבזה.

12 (שם אות ט'): ע"פ הנ"ל יש לבאר דבר תמוה בנוגע לענין הקצין: איתא בגמרא "תיפח רוחם של מחשבי
13 קצין". אבל לפועל מצינו ריבוי קצים – נוסף על חז"ל בגמרא, גם מגדולי ישראל שלאחר זמן הש"ס בכל
14 הדורות.

15 ע"פ הנ"ל י"ל בדא"פ – מאחר שהצדיקים רואים בכל זמן משך הגלות איך שהעבודה בכל יום ורגע דהגלות
16 כוללת בתוכה ומביאה את עניני הגאולה, ולאחר כל יום וכו' בגלות רואים הם את ההוספה בהגילויים והעליות
17 של הגאולה (רכוש גדול), עד שההוספה מתקבצות יחד ונעשה מצב של שלימות בההוספה – לכן גילו זמן
18 השלימות – שנת הקץ, שאוחזים בההוספה ומתקרבים להשלימות דההוספה, דהגילוי הנעלה יותר – ובמילא
19 עבודת בני"י בהזמן שבין גילוי הקץ ויום הקץ – צריכה להיות בהתאם לשלימות הגילוי הזה, כדי שזה יבוא
20 ע"י עבודתם בפועל.